

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Tertia & communior sententia variis conclusionibus stata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

rem, si adesset, pro sui conditione, sortiuntur. Secundi generis conditionata diuina sunt, quorum diuinum ali- quod prædicatum ex necessarii conditio: ea quippe sola ab existentia physice saltem (esto metaphysice prædicantur) non abstrahunt: ac proinde necessarii existentie ea sola sunt. V.g. *Si Deus sit omnipotens, liber &c. mundum crea- re uolet*: quod & contingens est, & conditionate verum considerato Deo pro illo priori maioris vniuersalitatis ad absolutam existentiam decreti diuini de mundi creatione. Oportuit autem duo hæc contingentium conditionato- rum diuinorum genera diuidere: quia in conditionatis de conditione necessarij existente ardua est specialis, præter vniuersalem generi communes, difficultas.

4. Nota quarto: non omnia, quæ in diuinis conditio- natis contingentia nominantur in hac quæstione voca- ri: etenim, & conditionatorum creatorum scientia ha- bitus in Deo additæ, & iam ab omnibus admissa (quid- quid ad eam iuxta varias scholas admittatur, aut præce- dat) & decreta subiectiue absoluta, & obiectiue condi- tionata (quæ necessaria Dominican Thomistæ ad condi- tionatorum contingentium consistentiam reputant, nostri vero ad id superflua, imo implicata, absolute tamen Deo possibilia arbitrantur) contingentia sunt, & ex ob- iectis suis contingentium nomen sortiuntur: cum autem ea omnia ex parte actus absoluta in Deo sint, inter abso- luta contingentia diuina computanda pro eo statu sunt, quem habent, non inter contingentia conditionata, nisi pro alio statu considerentur.

5. Sed ne de subiecto non supponente videamur insi- stere quæstionem, quinto aduerte: contingentia aliqua conditionata diuina negari minime posse: etenim, etsi Deus, quid hæc, vel illa conditione posita faceret, pos- set absolute decernere decreto absoluto ex parte actus, & conditionato ex parte obiecti, ut nunc dicebamus; at circa omnia, & in quauis rerum possibili peristit, vel vniuersali decreto, vel particulari bus innumeris, non- nulli otiosi inutiliter, & ipso indigne, actu absolute ex æternitate, & per æternitatem decreuissent: cum eorum præteritis, & peristitis, & operationibus, neque future, vni- uersam in rerum naturam sint, imo neque ad rerum naturam, & futurum, quod est, vel erit, spectent: ac in super ita pro omni occasione quid faciendum sit anticipato decer- nere, his solum, quibus inopinatio possunt occasiones oc- currere (quod Deo repugnat) prudentia vertetur: quare eadem anticipata Dei de omnibus obiectiue conditiona- ta efficaci voluntas subiectiue absoluta eum, vel minus sapientem, vel minus prouidum arguet: quin Domini- can recentiores, etsi eiusmodi decreta necessaria ad condi- tionati contingentis futuritionem constituendam affe- rant: non tamen ea necessario à Deo haberi: sed omni- no contingenter, & libere circa eo solum conditionata aiunt, quæ uelit: quare absoluta eorum conceptio ob- hoc, vel illud motum libera Deo est: ac proinde fore sub illo contingentem conditionate, est omnino certum. In super, cum diuinarum decretorum omnino absolutorum libertas notissima sit, atque ab omnibus scholis asserta, in his conditionata contingens futuritio negari minime potest, adhuc à Dominicanis: etsi ægre cum decretis ab- solutis illis suis de conditionata futuritione contingentia rerum saluari queat.

6. His positis, prima sententia docet, Deum diuina contingentia conditionate futura pro eo statu nullatenus cognoscere: ita illi non admodum recentibus Thomistæ Dominicanis, qui conditionatorum contingentium crea- torum scientiam Deo negant rationibus contra diuino- rum etiam contingentium conditionatorum scientiam communibus: sed specialioribus aliis fundamentis diui- norum solummodo contingentium scientiam Deo negant. Notæ Molina 1. p. 9. 14. 2. 13. d. 17. & 18. tum ob impossi- bilitatem supercomprehensionis diuinæ (sine qua actus arbitrij diuini cognosci à Deo non posse ait) respectu diuini arbitrij: tum ne præhabita à decreto Deo eo- rum actuum scientia ante eorum positionem absolutam eorum actuum absolute contingentie officiat. Citatur Pleitze d. 17. de scientia. c. 9. nu. 57. sed solum negat dicta ea conditionata contingentia diuina futura sub con- ditione proprie: quia non concernunt durationem, qua- saltem non fuerint, & postquam sine quam æquiuoca- Christoph. de Orrego, de Deo vno, Tomus I.

tionem præfatione quæstionis huius, & q. 2. certam. i. fa- tis disce.

7. Secunda sententia docet, diuinam contingentia con- ditionata de conditione contingentis existentie à Deo cognosci; secus quæ de conditione necessaria, & indefe- ctibilis existentie sunt. vt. nu. 3. distinximus, & explicui- mus. Ita Diodaleuius lib. 2. de scient. futurorum conting. conditionatorum. c. 8. nu. 6. vtrū. *Secundo de his decre- tis liberi*, cuius initio videtur fauere, sed tamen ab eius numeri medio ad num. 9. inclusue: ea etiam pro signo priori ad suam absolutam existentiam, ut condi- tionate futura à Deo cognosci, late descendit: & quidem secunda hæc sententia potius negat eiusmodi actus di- uinos conditionis necessario existentis esse conditiona- te futuros contingentem, quam scientiam eorum: quia (inquunt eius auctores) eorum conditio purificata est, atque ut talis cognita: quare & decretum contin- gens absolutum, siue absolute existens, ad quem statu purificata conditione transit omne conditionatum, etiam contingens: quare eiusmodi actus liberi diuini quantumvis conditionate fontem, absoluti sunt: atque eorum subinde cognitio ad absolutam Dei præscien- tiam, non autem ad conditionatam eius scientiam spe- ctant.

8. Tertia sententia docet, diuinam conditionatorum scientiam ad diuina omnia contingentia vniuersim, siue de conditione necessaria, siue de contingentia sint, extendit. Ita Thomistæ omnes, præter paululum vtriusque illos, cum quibus q. 2. pugnauimus. Nostri etiam omnes præ- ter Molinam: Vazquez 1. p. d. 55. n. 17. d. 66. & 67. n. 18. Soar. vbi proxime n. 15. Prolegom. 2. de gratia c. 8. Fon- teca to. 3. met. lib. 2. c. 2. q. 4. Annal. d. 47. Herize proxi- me c. 9. Ruiz d. 77. sect. 2. Diodaleu. proxime, Complu- tentes, & Murciani Recentiores, etsi Diodaleus, & Complutenes Recentiores contingentia conditionata di- uina de necessario existente conditione à contingentibus diuinis conditionate futuris ablegent, vt num. 7. vidimus, quo, non tam vniuersalem hæc sententiam, quam eius suppositum ex parte negant. Huic sententia, & Nos iam diu subscripsimus.

CERTAMEN II.

Tertia, & communior sententia variis conclusionibus flata.

1. **D**icendum primo: Deum conditionata contingen- tia diuina de conditione existentie contingentis scientia conditionata cognoscere: probarur ex 4. Reg. 18. *Si percussisset, &c. deleuisset Syriam &c.* Pl. 80. *Si populus meus auuisset me pro nihilo forsitan inimicos eorum hu- miliasset, &c. super tribulantes eos misisset manum meam*: & frequenter in scripturis Deus dicit, quid ipse decer- neret, sen faceret, quod sine decreto suo nequit, si hoc vel illud homines facerent: quod tamen quia homines plerumque non fecerunt, neque ipse absolute decreuit, à Deo prænuntiata, & præcognita ad statum absolutum non transferunt, vt scientia absoluta prænosci possent: ergo solum cognita à Deo sunt scientia de ipsis conditionata. Hinc vero, & de decretis, quæ à Deo absolute concepta sunt, quia homines id præstiterunt, cognita à Deo fuisse constat in statu anteriori contingentis conditionate futu- ritionis, Quia, quemadmodum absolute præstita ab ho- mine conditione libere absolute à Deo concepta decreta illa sunt, ita libere à Deo concipienda esse, si conditio ab homine poneretur, verissimum est. Dices: ita à Deo ab- solute ex parte actus decretum esse, si conditio poneretur: verum præclusum paulo vtriusque Thomistis Domi- nicanis, contra quos nunc agimus, hoc effugit est, cum ipsi similia decreta pro contingentium futurorum conditiona- torum scientia, vt ridicula, & inepta execrentur. Secundo: in his, qui admittunt, quam multum diuinationis est, vt veritates istæ, & scientia de ipsis diuina reuelata consistant. Tercio: cum per decreta omnino conditionata

H h 2 sic

fit cognitionis diuinæ cum eis adequatio, & conformitas, absque absoluti subiectiue, & obiectiue conditionati decreti litigiosa necessitate, ad veram de illis scientiam satis erit. Quarto: ea etiam admissa, saluari debet ab ipsis conditionata decreti sub ea conditione futuri contingentia; quod præsentis sufficit conclusioni. Quinto demum: cum decreta illa subiectiue absoluta, conditionata obiectiue, ob aliquod motuum à Deo concipiuntur contingenter sub eo motuo, & occasione concipienda esse, verum conditionate pro priori ad eorum absolutam conceptionem erit: quare si ad horum conditionatam futuritionem decretis aliis reflexis subiectiue solum absolutis sit opus, in infinitum decretorum processum regrediemur.

2. Dices secundo: illis ipsis decretis subiectiue absolutis, & conditionatis obiectiue, illa, quæ Deus sub conditione fore à se faciendâ, prænuunt, sufficienter apponenda, casu, quo purificatur conditio, quin alia tunc omnino absoluta decreta apponantur: ac proinde non esse in Deo scientiam de decretis illis suis in statu suspensæ futuritionis conditionatæ: nam decreta omnia sua, quæ ad ea præstanda, si conditio ponatur, absoluta ex parte actus sufficiunt, & solummodo sunt: ea siquidem ipsa decreta purificata ab hominibus conditione, in absoluta transiunt: quemadmodum vulgo dicitur conditionata purificata conditione in absolutam transire. Hoc autem admissum, nihil scripturæ loca pro nobis vident, cum in nullo ex eis dicatur decretum omnino conditionatum prænosci, foreque sub assignata conditione sua; sed solum effectum à Deo præstandum, si talis conditio ab homine apponatur: quod decreto absoluto subiectiue, & obiectiue conditionato purificazione conditionis in absolutum transiente à Deo satis præstaretur: sed vero assumptum euersionis huius falsum est, nec satis axiomaticum illo fundatum: est enim de obiectis ipsis verum plane axioma sit; ac vero de actibus ipsis voluntatis, quibus ea fore statuuntur, si apponatur conditio, falsum est illos ipsos purificata conditione in absolutos transire: siquidem diversimode conditionata ex parte obiecti voluntas in illud fertur, atque fertur in obiectum idem, iam obiectiue absoluta: illa enim in illud sub conditione, seu conditionate; hæc vero fertur in illud absolute sicuti & conditionata scientia conditionate solum fore obiectum affirmat, absoluta vero fore, aut esse absolute: quare nec prima, purificata etiam conditione, in absolutam eademmet transiit; sed alia scientia opus est, ut absoluta obiecti, seu rei eiusdem existentia cognoscatur. Secundo: si eademmet conditionata voluntas purificata conditione, in absolutam transieret, non posset purificata conditione esse voluntas efficax absoluta de opposito in eodem subiecto simul: siquidem duplex opposita voluntas efficax mutuo sibi repugnat: & tamen quotidie nos eius, quod sub conditione decreuit, efficaciter oppositum purificata conditione (ob quam conditionata efficax absoluta iuxta eam doctrinam redditur) efficaciter decernimus.

3. Tercio: cum purificatur conditio, sæpe voluntas illa conditionata nostra physice non adeit, quod fieri non posset, si eademmet in absolutam physice esset transitura: & eadem inintelligibile, ac imperceptibile profus est, quomodo voluntas eadem, quæ in effectum absolute non fertur sola extrinseca conditionis purificazione, intrinseca sui tendentia in illum absolute feratur: quare profus contingentia decreta absoluta diuina, ut ea, quæ in scripturis sub conditione contingentia à Deo præstanda dicuntur, absolute præstentur, adimplenda necessario sunt: quæ proinde ante conditionis purificationem pro statu contingentis conditionatæ futuritionis & sunt, & ita esse à Deo cognoscantur: verum quidem est moraliter, & ciuilitate conditionatas voluntates, purificata conditione, in absolutas transire: quia verum etiam est tam ex voluntate, & decreto conditionato, quam ex scientia conditionata purificata conditione, inferri, & decretum, & scientiam absolutam in Deo immutabiliter decernente, & infallibiliter cognoscente: eius enim decreti absoluti efficacia obligationem conditionatam inducit, quæ in absolutam transiit purificata conditione; cui Deus immutabilitatis titulo, & fidelitatis (si eius ad aliquem promissio intercessit) physice, aut metaphysice deesse

minime potest: & quamvis defectibiles homines utroque modo possint absolute deficere, atque absolutam voluntatem, etiam purificata conditione, physice non ponere; neque tamen tunc moraliter & ciuilitate illa non apponere: quia purificata conditione, independentem à voluntate eorum absolutam, est absoluta obligatio apponendi id, quod sub conditione promissum fertur, seu voluntate efficaciter conditionata alteri intimata decretum est: ac proinde moralis est obligatio apponendi purificata conditione voluntatem efficacem absolutam, sine qua apponi illud à promittente nequit.

4. Ad institutum vero præsens redeundo: est citata scripturæ testimonia plerumque de his solum conditionatis contingentibus diuinis sunt, quorum purificata, & adhibita conditio absolute non est, atque de immediate contingentibus liberis (cuiusmodi sunt diuina decreta) tamen atque efficaciter, licet non atque immediate, de his etiam, quorum purificata conditio est, atque in Deo absolute fuerunt, & de scientia Dei mediate solum libera, & quæ decreta illa, & effectus eorum sequeretur, si apponeretur conditio, & quæ illa absolute posita, sequuta est, probant. Siquidem, ut sæpe dixi, quod absolute contingentem, & libere mediatam, vel immediate purificata conditione est, non ideo non habuit, aut perdit statum futuritionis contingentis conditionatæ verum, in quo pro priori maioris vniuersalitatis præcessit: sicuti neque, quod absolute de præsentis est, absolutam sui futuritionem, quam posteriori tempore, vel æternitate habebit, amittit, nec si antea duratione præcessit, perdit antea exstitisse ex eo, quod nunc absolute exiit.

5. A ratione vero probatur facile conclusio: quia, siue dependenter, siue independentem à decreto absolute ex parte actus, & conditionato ex parte obiecti (de quo in præsentis non disputamus) verum, vereque enuntiabile est, tam de his decretis, quam de scientia ipsis posteriori, quod absolute in Deo non sunt, quia eorum conditio purificata, & absolute posita non est, quam de his, quæ absolute sunt, quia eorum contingens conditio purificata est vel purificabitur; quod, si ea conditio purificetur, atque apponatur, decreta illa, & scientia diuina apponentur: ut omnia, quibus id ipsum de contingentibus conditionatis creatis probabamus, euenire: atque Deus omniscius est: ergo ea omnia, & fore vnumquodque sub conditione, & hypothesi sua, sub qua esset, si apponeretur conditio cognoscit Deus: alioqui omniscius non esset: & de his quidem conditionatis diuinis, quorum existentia absoluta est, quia conditio contingens purificata est, (v. g. de decreto Incarnationis, si Adamus peccaret, ut absolute peccauit, ac proinde decretum à Deo est conceptum) specialis est ratio: quia ex veritate rerum absoluta, quia absolute purificata est conditio, ad veritatem conditionatam eorum sub illa, est euidenter probatio, & consequentia à posteriori: ergo ex veritate cognitionis absolute decreti, aut scientiæ diuinæ ab eo motuo, & causa absolute posita, est etiam euidenter consequentia ad veritatem cognitionis diuinæ de decreto, & scientia illa sub hypothesi, & cognitione eiusdem causæ, & motui. Pro his autem, quæ in Deo non sunt, quia purificata eorum conditio nunquam est, specialiter facit: quia alioqui, si Deus ea sola contingentia, & libera sua cognosceret, quæ absolute talia in ipso sunt, cum plura alia contingentia conditionate futura illius sint, quæ absolute non sunt, quia eorum purificata conditio non est (v. g. omnia decreta ad providentiam connaturalem, & supernaturalem spectantia, si alium, aliosque mundos, Angelos, & homines alios creasset) manifeste fieri, plura, imo, pene infinites plura de suis contingentibus conditionatis Deum ignorare, quam scire. Porro, licet hæc specialia, vnumquodque pro alterutro conditionatorum genere sint ratione communis, & eiusdem utriusque status pro utroque etiam facile quoduis eorum probabit. Tercio probatur: quia, si ea omnia conditionata contingentia sua Deus nouerit, se minime comprehendit. Etenim ad cognitionem, tam voluntatis, quam intellectus sui in tota sua latitudine perfectionis, tam intentionis, quam extensionis, quam earum comprehensio essentialiter importat, debent cognosci omnia decreta, omnisque scientia, quæ Deus sub quauis hypothesi adesset: ergo si ea omnia Deus

Deus non est intellectus, & voluntatem suam non comprehendit. Antecedens probatur primo: quia si ea omnia conditionata intellectus, & voluntatis creatæ Deus non cognosceret, neutrum comprehenderet. Secundo: quia, si omnia sua possibilia decreta, omnemque suam scientiam possibilem contingentem cognosceret, eas potentias suas non comprehenderet: ergo multo minus, si cognosceret omne suum decretum, & scientiam conditionatam, quæ sub quavis hypothese essent: quandoquidem proximus earum actiuitatem, & exercitium elicitum, (ut sic loquar) pertingunt. Denique à priori: quia alius potentias illas suas non cognosceret omnimodo, & ex omnibus suis actibus in omni statu ex quibus verè, cognoscibiles sunt: ac proinde earum cognoscibilitatem omnem cognitione sua non aquaret, uti aquare debet earum comprehensio. Tandem si horum scientia in Deo admittatur, non poterit Deus diiudicare de nostris pluribus iudiciis circa actus suos liberos sub conditione contingentis futuros, vera ne, an falsa sint: v.g. Christum decernendum, vel secus: si Adam non peccaret: neque eorum veritas, vel falsitas cognosci, si eorum conformitas, vel difformitas cum obiecto enunciato cognoscatur, quæ, in cognito obiecto ipso, cognosci sequitur.

6. Dico secundò: conditionata diuina sub conditione necessaria existentia, seu prædicari alterius diuini necessarij fututionem conditionatam contingentem non amittunt, ac proinde scientia proprie conditionali (sicut de futuris similibus hætenus ostendimus) à Deo cognoscitur: est expressa conclusio Soarij citati certam. 1. num. 7. & Ruiz d. 77. sect. 4. & Recentiorum: item Bellarmin. 2. de amissione gratiæ cap. 17. Fonteca 6. metaph. cap. 2. sect. 8. Soarij iterum opusc. de scientia futur. conditionator. init. & (sicut inconsequenter) Aluarez d. 7. de auxili. & Thomistarum: quatenus asserunt, omne contingens absolutum, (cuiusmodi sunt omnia absoluta Dei decreta) fuisse prius prioritate maioris vniuersalitatis futura conditionate. Est tamen conclusio contra Dicalcium, & Recentiores Complutenses citatos certam. 1. num. 7. Probatur: quia, licet in æ, (et si placet etiam in apprehensione) conditio illa, sub qua fore ea contingentia diuina enuntiantur, à sui existentia diuina non prædicatur, quia existentia sua existens est: aut in modo enuntiandi prædicatur: neque enim affirmatur, Deum cuiusque omnipotentiam existere, neque negatur existere. Quod satis est, ut verè affirmetur, fore decretum de mundi creatione, si Deus omnipotens omnipotens, &c. sit: quoniam eo iudicio conditionis, aut decreti illius affirmetur existentia. Confirmatur: quia, licet Deus seipso, & existentia sua imprædicabiliter adhuc existens exercere, & exercita sua existentia sit: ut docuimus pluries controu. 1. & 2. ex modo enuntiandi, cum dicimus: Deus est possibilis, imò, cum id de se iudicat Deus, licet eandem omnino esse suam existentiam, & suam possibilitatem (quia non nisi existens exercere) possibilis Deus est) cognoscat: tamen non affirmatur eius existentia ex modo illo enuntiandi. Confirmatur secundò: quia, licet possibilitas, seu existentia creata vniuersim ab eius existentia non differat, ac proinde existente absolute conditione contingentem nequeat eius possibilitas à Deo cognosci, quin & existentia eiusdem exercita cognoscatur: tamen locus est, ut ex modo enuntiandi non sit in hypothese existentia exercita eius, neque purificata intelligatur conditio; ac proinde, quod futurum absolute quidem est, quatenus sub ea hypothese prædicatur fore iudicatur, futurum solummodo conditionate verè sit, acque enuntietur. Denique confirmatur in nostris principiis: quia omnia prædicata, & attributa diuina metaphysice Dei essentiam consequentia, existentiam in suo conceptu formali metaphysice non elidunt, sicut de eis, & personalitatibus, & proprietatibus personalibus late probauimus controu. 1. de Trinit. d. 6. quæst. 1. per totam: quare ad omnes conditiones omnipotentia, arbitrij, omniscientia æque à sua existentia, æque à Dei essentia abstrahunt: quare ceteri eadem formalissime scientia Dei de sua essentia, & existentia absolute adhuc, metaphysice, cognoscantur, ut docui d. 3. quæstione 1. certam. 2. id tamen ex parte obiecti

præsertim suspense, & in hypothese positi (ut in casu) conclusionis prorsus se habet materialiter.

7. Hinc euangelicum Dicalcium, & Recentiorum Complutensium pro opposito argumenta. Primum est: conditio existentia sua existens absolute, & exercite nequit magis esse, aut cognosci in illo statu, aut modo cognoscendi sine existentia absolute, quam esse, aut cognosci sine sua essentia: atqui cuiusmodi sunt necessaria omnia adhuc præcise diuina enumerata: ergo nullo modo esse, aut concipi præcise ab existentia absolute, & exercita possunt: ergo in hypothese etiam, & sunt, & cognoscuntur exercite, & absolute existentia: ergo in hypothese ipsa est, & cognoscitur purificata conditio: atqui conditionatum quoduis, cuius conditio purificata est, non est conditionatum, seu conditionare futurum, sed absolutum, seu absolute futurum, & præsens, cuiusque cognitio non conditionata, sed absoluta: ergo contingentia diuina sub conditione necessaria existentia, seu sub conditione prædicati cuiusvis necessarij diuini non conditionatæ, sed prorsus absolute existentia sunt. Responderetur facile in meis principiis negando minorem syllogismi primi de existentia cuiusvis prædicati diuini attributalis formaliter, nec solum materialiter se habentis ex parte obiecti: essentia enim sua metaphysica nullum attributum diuinum, secundum se formaliter ex parte obiecti est existentia exercita sui, magis, quam Dei essentia. Sed iuxta opposita aliorum principia distinguo primam consequentiam: in statu, & cognitione suspensa debet cognosci formaliter, & exercite eius existentia, nego; materialiter solum concedo consequentiam; in quouis statu, & cognitione non suspensa debet cognosci, ac esse eius existentia formaliter, & exercite, concedo consequentiam: licet enim de essentia, etiam metaphysica existentia exercita necessariorum prædicatorum Dei sit; aut in ordine ad statum illum cognitionis suspensæ, qua hypothesis apprehenditur, quod exercite, & formaliter, siue essentia sua, siue contingenter quæ in hypothese sunt, & cognoscuntur, ac significantur, materialiter se habet: cum in ordine ad eum statum, & cognitionem his vocibus respondentes, si existat omnipotentia, vel Deus sit omnipotens, & decretum, quod sub ea hypothese fore enuntiat eus, quod in hypothese ponitur, existentia exercita, siue essentialis, & necessaria, siue contingens conditionis sic apprehensæ, & veritatis, cum formalis enuntiationis, tum obiectiæ totius illius complexi nihil conducat, aut præstet sed, quod casu, quod ea existentia conditionis deus, & conducat ad conditionati existentiam, & cum huius existentia coniungatur. Similiter distingue secundam consequentiam in hypothese, & sunt, & cognoscuntur diuina illa absolute existentia exercite formaliter nego, materialiter concedo: similiter tertiam consequentiam, & nega quartam, & quintam. Oportet enim, ut purificata intelligatur, & sit conditio, ac proinde futurum conditionatum transeat in absolutum, atque scientia visionis absolute obiectum sit, ac non scientia conditionatæ cognosci, ac esse absolute existentiam exercitam formaliter, ita, ut absolute conditioni adsit, ut obiectur, ac de ea absolute possit prædicari; ut autem suspensæ obiciuntur, & apprehenduntur in hypothese si prædicata illa diuina necessaria, neque absolute existentiam formaliter habent, nec de ita solum apprehensis potest absolute exercita existentia prædicari: quare neque purificata per absolute exercitam existentiam sunt, ut intelliguntur.

8. Opponunt secundò Recentiores Complutenses: status conditionatus contingentium conditionatorum prior est prioritate maioris vniuersalitatis statu absolute eorundem, & à quo ad absolutum non valet subsistendi consequentia, sicut, neque à scientia conditionata eorum ad scientiam visionis, seu absolute existentia eorundem: quia ex obiecto suo illa prior prioritate maioris vniuersalitatis, quam absoluta eorum visio est: atqui scientia conditionatorum diuinorum sub conditione cuiusvis prædicati diuini necessarij, prior non est prioritate maioris vniuersalitatis, & à

Hh 3 qua

qua non valeat subsistendi consequentia, quam absolutam visio, nec status conditionatus obiectivus eorum, quam absolutus: ergo eorum status, & scientia conditionatus, & conditionata non est. Minor probatur: quia valet consequentia à decreto de mundi creatione, si Deus est omnipotens (& similiter de aliis eiusmodi de conditione necessaria) ad absolutam eiusdem decreti existentiam, & visionem absolutam eius, ut patet: quia conditio essentia sua purificata, & absolute existens est: ac proinde nequit esse verum obiectivum conditionate decretum illud, neque vera formaliter eius cognitio conditionata, quin utrumque verum absolute sit. Respondetur tamen facile ex dictis statum conditionatum, ut omnem statum conditionatum complectitur, priorem esse prioritate maioris universalitatis statu absoluto, ac scientiam conditionatam absolutam obiecti eiusdem priores esse prioritate maioris universalitatis formaliter; non autem debere esse priores etiam materialiter, seu ratione materię obiecto, & scientia absoluta, qua solum ratione in conditionatis de conditione necessaria, & eorum scientia probat argumentum ab ipsa absolute, & absolutam scientiam consequentiam valere ratione materię conditionis; formaliter autem loquendo adhuc ex his conditionis, ut in eo conditionato statu obiectivo vero sunt, suspensive cognoscuntur, non valet à conditionato statu, & scientia ad absolutum eorum statum, & scientiam consequentia: nisi ex conditione necessario imo, essentia etiam, si placeat sua metaphysica, exercite existentes ita cognoscantur, & iudicentur vere existere absolute, iudicarique proximè possint: quod nusquam habent, quæ solum in hypothese sunt, & cognoscuntur. Quid autem sit veritas illa obiectiva status conditionati, à qua verus, & non fictus status sit, constat ex dictis in simili de veritate possibilium pro statu possibilitatis, quæ sit. certam. 4. à num. 4. & questione 2. cert. 11.

CERTAMEN III.

Argumenta adversa universalia retunduntur.

1. **M**ulta hic sibi opponunt ex Dominicis Thomisticis Recentiores nostri, qui seorsim, & singularem difficultates, & controuersias de scientia conditionatorum contingentium non disputant; sed omnes, vel eorum plures simul. Nos vero eorum plura omittimus in præfati: quia alias controuersias de cognitione eorum in decreto, vel in seipsis, seu de medio, siue materiali, siue formali, & determinatio cognitionis diuine de ipsis tangunt disputationibus sequentibus exanimandas. Primò opponit Nauarette tom. 1. controuers. §6. §7. scientia conditionata suorum decretorum sub quavis hypothese futurorum ipsi est prorsus inutilis: cum, neque ad creaturarum productionem, neque ad directionem ipsorum absolute habendorum à Deo quidquam referat: ergo à Deo est scienda. Negatur antecedens, quod subsumpta ratio non probat. Tum, quia, licet ad ea ibi numerata utilis non esset; ad diuinæ tamen scientiæ perfectionem, seu, ut omniscientia sit (ut necessarium est) eorum etiam diuinorum contingentium conditionatorum scientia non utilis modo; sed & necessaria omnino est. Tum etiam: quia ad productionem creaturarum, & purificationem conditionis, quare & mediare ad decreta ipsa absolute habenda eorum sub hypothese habendorum conditionata scientia conducit: conduxit enim dubio procul ad Adami creationem, ac de ea decretum scientia hæc conditionata: si Adamum creauero, ei que peccatum permittam, decernam Christum in eius, & successorum Redemptorem: & magnam mei nominis gloriam, & exaltationem. Similiterque scientia conditionata de Michaëlis, & reliquorum Angelorum obedientia, ac demonum inobedientia sub hypothese creationis eorum,

& impositionis præcepti, quodcumque illud fuerit.

2. Obicit idem Nauarette secundo: Decretum primum est primus actus liber Dei: siquidem voluntatis diuine, sicuti & humane est prima libertas; reliquarum vero potentiarum est solum libertas secundaria, & solum quatenus à libito aliquo voluntatis in aliquo eius actu habito exercitio earum actus pendentur, si in Deo deatur suorum decretorum contingentium sub hypothese futurorum conditionata scientia, nec decretum primum erit primus actus liber Dei, nec voluntatis diuine prima, ac primaria libertas: ergo in Deo suorum decretorum sub hypothese futurorum scientia conditionata non est. Consequentia est legitima. Probatur Minor: quia ante omne decretum absolutum, & ante omne exercitium liberum voluntatis diuine absolute existens est scientia conditionata decretorum omnium Dei sub hypothese quavis futurorum: deinde erit libera, & contingens siquidem est de obiecto contingentem, & absolute suo modo defectibilis, & quod potestate antecedenti diuine voluntatis potuit absolute non esse: cum non habeatur à diuina voluntate adhuc ex hypothese illa necessario; sed libere, atque ita, ut possit sub ea hypothese ab ea non haberi. Calu autem, quod sub ea hypothese habendum illud decretum non esset, eius conditionata scientia, quæ absolute ex parte subiecti in Deo nunc est, nullatenus foret: ac proinde ante absolutam decreti illius libertatem absolute libera ex parte subiecti, licet non ex parte obiecti, scientia illa conditionata erit: ergo erit absoluta eius libertas ante libertatem absolutam decreti cuiusvis diuini: ac proinde non erit absoluta eius libertas secundaria, & participata à decreto absolute libito, & exercitio libero absolute diuine voluntatis; sed potius prima, & primaria à potentia proinde intellectiva Dei immediate participata libertas.

3. Respondeo: libertatem actus, & potentiam primariam diuine voluntatis, cuiusque actibus conuenientem non stare in actus contingentia, vnde cumque illa procedat precise: sicuti neque libertas actus, & potentia primaria humane voluntatis absolute stat in contingentia actus, vnde cumque procedat: alioqui quævis alia facultas, & actus, imo causa quævis naturalis, cuiusque effectus primariam, & immediatam libertatem habebunt: cum absolute vnde cumque sit, creatus cuiusvis potentie actus, & creatus effectus quivis contingentes absolute sunt, & defectibiles. Primaria ergo, & immediata actus, & voluntatis utriusque libertas in contingentia actus, non utrumque; sed à voluntate ipsa, ad quod in voluntate potestas ad actum, cuiusque oppositum, vel contrarium, vel contradictorium (si vel contrarietatis, vel contradictionis libertas sit) omnino indifferens requiritur, ac supponitur: libertasque in actu primo censetur, ac nominatur. Ex quo fit, ut cum actu, & exercite ad actum potius suum præ opposito per actum, ipsum se determinat, ita se determinet, ut tunc etiam in actu primo ad oppositum alterutro modo se poterit absolute determinare, illo ad quem se determinauit, & per quem exercite indifferenter suam illam potestatem determinauit, prætermisso: quare contingentia, & defectibilitas actus cuiusvis ex illis oppositis à voluntate, cuiusque indifferente ad utrumvis potestate est: contingentia autem, & defectibilitas actus seu effectus à quocumque alia potentia, causave producti, non à sua potentia, causave procedit; sed aliunde: quare, etsi absolute contingens actus, & effectus sit, primariam, & immediatam exercitam, & in actu secundo libertatem non habet: neque potentia, causave suæ libertatem in actu primo supponit, arguitque illius indifferenter ad utrumvis potestatem. Cum autem scientia Dei de suis decretis conditionatis contingens appositio, etsi ex parte actus absoluta, ab intellectu diuini determinatione propria, non proveniat; sed potius à conditionati illius obiecti, seu decreti pro eo statu positi, ad quod pro statu illo representandum intellectus diuinus, vel potius omniscientia Dei determinatur, necessitateque, ac sui impositio extenditur, sit, ut primariam absolutam libertatem non habeat, sicut habet, non quidem à potentia sua intellectiva; sed aliunde, contingentiam, non quidem absolutam, & intrinsecam, seu immediatam sed mediatam, atque ab obiecto participatam extrinsecam, quare, & solum conditionatam.